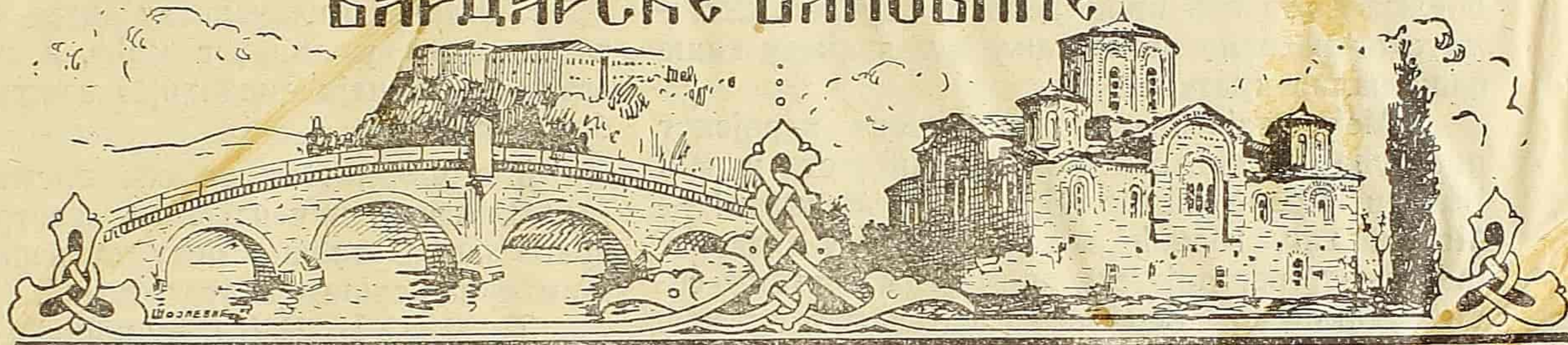

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ

ВАРДАРСКЕ БАНОВИНЕ

7. ФЕБРУАРА 1931. ГОД.
СУБОТА

БРОЈ 2 ДИНАРА

ГОДИНА II Број 44. и 45.
СКОПЈЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ излази један пут недељно. Годишња претплата је 80, а за иностранство 140 динара. Огласи се примају по утврђеној тарифи. Рукописи, огласи и претплата се шаљу на адресу Банске Управе за Уредништво Службеног Листа.— Уредник СИМИЋ СТЕВАН, директор гимназије у пензији.

Скопски Факултет

Прослава његове десетогодишњице.

Другог фебруара 1920 године изашао је указ Његовог Величанства Краља, којим се оснива факултет у Скопљу, високи и значајни акт, којим се са највишег места даје признање српском класичном Југу, земља која је колевка наше словенске образованости, у којој је васкрсло српско царство и која храни најлепше споменике наше духовне и материјалне културе средњевијековне Србије.

За протеклих десет година уписало је се на овом факултету 652 студента. До сада је завршило школовање и положили дипломске испите 90 студената. Сада их је на студијама 218 ученика.

Постојање овог факултета има за нас и ту корист, што је настало интензивно испитивање свих друштвених наука на нашем Југу. Обрађена је велика пажња на наше средњевијековне споменике, који су постали предмет нарочите научне пажње, испитује се наша уметност, нарочито стари живописи, резбарије, архитектура, решавају се многи историјски, географски, антропогеографски, етнолошки, лингвистички и други проблеми од велике научне важности, а огледало свега тога је Гласник Скопског Научног Друштва, који са својим публикацијама, чини част и нашем факултету, где је поникао и Јужној Србији, која је предмет разноврсних испитивања.

И судећи према досадањој напорној делатности свих наставника као и показаном успеху, ми са пуно права очекујемо да ова установа заузме једно од најлепших места у нашој држави, јер ћемо само тако изразити нашу захвалност Јужној Србији, која је у нашој лепој прошлости тако задужила целокупно Српство и Југословенство.

Ова десетогодишњица спојена је ове године са светосавском прославом да се и на тај начин наро-

чито истакне велика делатност Светога Саве на територији Јужне Србије, у којој је, са великим самопожртвовањем, полагао основе нашем културном и државном животу.

Ова свечаност је изведена у недељу првог фебруара ове године. Његово величанство Краљ Југославије Александар I Карађорђевић, који стално бди над нашим класичним Југом, послао је свога заступника, армијског генерала г. Милана Недића, а Министар просвете г. Божа Максимовић дошао је лично да увелича ову ретку свечаност. Осим тога свечаности је присуствовао г. Тихомир Ђорђевић, професор Београдског Универзитета у име ректора, г. Бан Вардарске Бановине Живојин Лазић са начелницима банске управе, председник Скопске Општине г. Јосиф Михаиловић са општинским часницима, декан философског факултета из Београда г. Др. Веселин Чајкановић, представник Суботичког Факултета, преставници свих културних и хуманих удружења и многи угледни грађани из Скопља.

После религиозног обреда, декан скопског факултета г. Др. Радосав Грујић обраћа се професору г. Банашевићу да прочита имена награђених студената са овогодишњом светосавском наградом. Награђено је шест студената од којих су четири студенткиње. Краљеву награду од 2000 динара добио је Благоје Чупаревић за расправу: Турске речи у призренском говору.

Затим је г. Др. Грујић наставио :

Прва нам је дужност, госпође и господо, да се у овом свечаном тренутку са топлом захвалношћу сетимо свих оних хероја и других добрих људи, који, вођени неодољивом силом истинскога родољубља и подржавани принципима највишег националног идеа-

лизма, уложише највеће напоре и животе своје положише за ослобођење ове старе класичне области наше. Захваљујући тим жртвама ми смо данас у могућности, да на развалинама старе славе и величине наше у овој области, обележавамо већ први децениј научног, систематског рада на обнављању и развијању наше националне културе...

Међу највећим жртвама тога херојског прегнућа истинскога родољубља јесте и наш Велики Краљ Петар Први Ослободилац! — Молим вас, госпође и господо, да у знак нашег најдубљег пијетета према тим светлим сенима устанемо и одржимо један минут ћутања. — (Минут свечаног ћутања).

Сем помена Краља Петра Ослободиоца, за чије је владе овај Факултет основан, наставља г. др. Грујић, дужност нам је одати достојно поштовање и сени министра просвете Павла Маринковића и великог научника др. Јована Цвијића. Они су заједнички, вођени родољубљем, и практичном мудрошћу, покренули акцију за оснивање нашег Факултета и издејствовали Краљевски указ о томе 2. фебруара 1920. године. С њима ћемо поменути и првога декана овог Факултета, покојног др. Тихомира Остојића. — Он је, наиме, иако физички сломљен, ношен снагом духа и љубави, похитао с нама, пре десет година, у Скопље, у опеани центар старе славе и величине наше, — да помаже крчити путеве обнављању националне и духовне културе и цивилизације у овим областима...

Али га је смрт претекла, већ у првој години рада!

Нека им је свима слава и хвала.

Међу живим херојима и добротворима нашим, којима дугујемо највећу захвалност, данас нас је нарочито обрадовало Његово Величанство Краљ Александар Први (Живео) — Наш узвишени Владар, поред толиких владарских брига, учествује са нама у овој скромној свечаности нашој преко свога изасланика, армијског генерала, господина Милана Недића. Поздрављам Вас, свесрдно господине генерале. Краљевски изасланиче, и молим Вас да уверите Његово Величанство: да ће Филозофски факултет у Скопљу и даље, са преданошћу, вршити свој научнички и наставнички задатак у духу великих идеја, које имају не само да препороде цео културно-просветни живот нашега народа, него могу да даду нов, бољи и напреднији правац и свем социалном и политичком животу нашем!

Телеграм Њ. В. Краљу

Претходно предлагем да се нашем племенитом Краљу, који сада борави у братском Загребу пошаље овај брзојавни поздрав наше оданости и захвалности:

Његовом Величанству Краљу, Александру
Првом Загреб

„Обележавајући први децениј свога научног и просветног рада у старој престоници на-

ших царева, и полагајући темеље Студентском Дому Краља Петра Ослободиоца, свечани скуп на Филозофском факултету у Скопљу поздравља свог Узвишеног Владара са најдубљим осећајима оданости и привржености.

У Вашем Величанству дивна земља наша гледа свога узвишеног Вођу, а наука и просвета свога најплеменитијег заштитника и добротвора.

Дао добри Бог, да сва племенита настојања Вашег Величанства за свестрани прогрес драге нам Отаџбине буду остварена у најбољим и најлепшим резултатима“.

Телеграм Њ. В. Краљу попраћен је бурним повицима: „Живео Краљ!“

Велику захвалност дугујемо и Краљевској Влади. Министар просвете, господин Божа Максимовић, њен је претставник међу нама! Господине Министре, Филозофском факултету у Скопљу необично је драго што Вас види на данашњој свечаности нашој и од срца Вас по здравља! Ви сте, Господине Министре, већ од првих дана ступања на дужност врховног шефа просвете у Краљевини Југославији, нарочито се заинтересовали и за наш рад, информирали сте се о свему, учили сте његов значај за препорођај наше културе у овим областима и одлучили сте да нас помажете у правцу што интензивнијег рада по свима научним грамама. За све то хвала Вам много! А ми ћемо срећни бити, господине Министре, ако Вас и даљи резултати нашег рада буду могли уверити, да сте право имали што сте потпуно уверење поклонили нама и нашем раду!

Телеграм Председнику Владе.

Молимо Вас још Господине Министре, да будете тумач наших осећања код Краљевске Владе и предлагем да се Председнику Владе, армијском генералу, Петру Живковићу, пошаље овај брзојав:

„Прослављајући десетогодишњицу свога рада и полагајући темеље Студентском Дому Краља Петра Ослободиоца, Филозофски факултет у Скопљу поздравља Вас, Господине Председниче, као шефа Краљевске Владе, и шаље Вам своје најбоље жеље за потпун успех у родољубивом раду за добро Краља, Народа и Отаџбине“.

Београдски Универзитет, из чије смо средине и ми излетели на овај наш Југ, такође нас је много обрадовао. — Господине ректоре и драги другови, уверен сам да у интимности својих душа и Ви и сами већ унапред осећате колико је дубок наш осећај према Вама, за сва добра која сте учинили нашем Факултету током првог деценија, да му олакшате природне тешкоће при стварању и организовању, и помогнете да се може што достојније развити и ступити у ред старијих напредних Факултета. Молим Вас, Господине ректоре, понесите у Београд наше најбоље жеље за што потпунији

развитак целокупне наше науке и за што бољи успех у раду свих наших факултета!

Господине Бане, наш научни и наставнички рад је у центру Ваше Бановине; а она је једна од најлепших области наших и најбогатија у драгоценим споменицима наше старе културе и цивилизације. Ваша велика љубав за народ и земљу ову, уз Ваше одлично схватање значаја науке за националну културу и прогрес уопште, већ нам је у многим олакшао рад... Стога Вас, Господине Бане, с нарочитим задовољством поздрављамо, као искреног пријатеља ове наше највише научне и просветне институције у Вашој Бановини!

Господине претседниче историјског града Скопља! — Ваша урбанистичка настојања у најлепшој су хармонији са нашим теоријским проучавањима о уметности и естетици; а у вези са Вашим социалним и хигијенским реформама града, пружиће се ускоро могућност да Факултет живи и развија се у таквој средини, која ће, и обликом и садржајем, моћи олакшати наш научни, наставнички и васпитни рад... Са жељом, да што пре и што успешније реализујете Ваша лепа и корисна настојања, Факултет Вас, Господине Претседниче, топло поздравља!

Срдечно поздрављамо и господу из конзуларног кора, претставнике средњошколске, стручне и основне наставе, као и све остале госпође и господу. — Факултет цени и поштује Вашу пријатељску пажњу, и радује се што Вас види на овој њиховој скромној свечаности!

Господине Краљевски изасланиче, Господине Министре, господине ректоре, господине Бане, господине председниче, и сва остала господо, који сте нарочито поздравили наш Факултет и наш народ, примите нашу свесрдну захвалност за све наше лепе и родољубиве жеље; а посебну хвалу молим Вас да примите господине Министре, господине бане и господине председниче, на даровима којима нас обдаристе поводом наше десетогодишњице. — Наставници и студенти овога факултета настојаће да у другом деценију још више оправдају ваше лепе наде и испуне све родољубиве жеље!

После ових лепих манифестација ваше посвећене пажње према нашем факултету, дозволите ми госпође и господу, да у најкраћим цртама дадем карактеристику нашег досадашњег научног и наставничког рада и да се са неколико речи обратим нашој драгој универзитетској омладини — онима, који за вама долазе!

Првих десет година живота и рада филозофски факултет у Скопљу утрошио је највише у стварање и организовање нужних помоћних сретстава и института за научни рад, спремање наставничких предавања и у настојање да се социјално заштите сиромашни и вредни студенти, а нарочито да им се осигурају здрави, хигијенски станови.

Оснивати једну научну институцију највишег квалитета у средини каква је била у Ско-

пљу, непосредно после светског рата и вековног робовања, није била ни мала ни лака ствар. Сем тога несме се сметнути с ума, да су и први наставници, који су у Београду изабрани и послати овамо да организују факултет, били су сасвим нови људи у овој области, а већином и у универзитетским пословима. Поред неколико Руса, ранијих универзитетских професора, који су с очајањем избегли из своје несретне Отаџбине, дошло нас је одмах неколико Срба и Хрвата са средњих школа из разних наших уједињених области. Разумљиво је, да у тако компонованом првом колегијуму није одмах могло бити ни јединствених погледа на задатак Филозофског факултета у Скопљу, нити потпуне једнодушности у мишљењу у организацији факултета и научног рада уопште.

Напори наши у том правцу, током првих десет година, толико су успели, да данас наша Централна Библиотека, са семинарским и институтским стручним књижицама, има већ преко шездесет хиљада свезака; и служи не само универзитетским наставницима и студентима, него и свим интелектуалцима у Скопљу, који се књигом баве. — У исто време основано је и 14 семинара и института за разне научне дисциплине, од којих је данас већ велика већина потпуно формирана.

За организацију научног рада на широј основи, а нарочито за проучавање Јужне Србије у свима правцима, наставници филозофског факултета у Скопљу основали су, већ 1921 године Скопско Научно Друштво.

Значај Јужне Србије за историју уметности уопште, а нарочито за архитектуру и сликарство, већ је довољно наглашен. Монументални споменици наше старе културе, величанствене задужбине наших жупана, краљева и царева, као и њихове духовне и световне властеле, разасути тако обилно по целој овој области, привукли су на себе пажњу многих страних и наших научника. Резултати њихова проучавања пружају нам већ доста јасну слику њиховог естетског и специјално уметничког значаја. Али, и на том пољу мора се још много систематски радити, да би се добила потпуна и верна слика целокупне наше уметности у прошлости.

Историјско-црквени значај ових крајева, у вези са духовном културом, познат нам је само углавном. Он је несумњиво велики.

И за историју језика пружају нам ови крајеви обиље важних података, који су тим важнији и од општег словенског значаја, када се зна, да је први општесловенски књижевни језик Ћирила и Методија најближи био крајњим дијалектима нашега народа у јужним крајевима ове области и остатака наших сународника у Грчкој Македонији. Шта више, негде у овим областима, а једна стара солунска легенда прича да је то било на Брегалници, пронађено је и наше писмо — ћирилица... Најзад, у овој области била је и прва и једина штампарија на

целом средњем и јужном Балкану, на прелому средњег у нови век. — То је било врло добро уређена штампарија у манастиру Грачаница на Косову, од које је сачувано неколико штампаних примерака и дрвореза из 1539. године, а у Скопљу постојала је, у исто време, једна од првих књижара наших...

Већ из овога краткога прегледа само неколико научних проблема хуманистичког правца јасно се види: како је Јужна Србија, данашња Вардарска Бановина, у нашој прошлости била област, не само великих духовних покрета, него и снажне делатности на развоју наше националне културе и цивилизације уопште.

Слична је важност Јужне Србије и у области чистој природних наука; те су предмети живог проучавања и њени географски и геолошки проблеми, а нарочито њено рудно благо, флора и фауна...

Стога су наставници факултета у Скопском научном друштву, радећи сами на решавању многих од поменутих проблема, уједно организовали и помагали рад и свих других, домаћих и страних научника, који су као стручњаци долазили да проучавају поједине научне проблеме Јужне Србије. — Један део досадашњих резултата тога рада ваљ је објављен у великом броју чланака, штампаним у осам књига „Гласника Скопског Научног Друштва“, а и по разним другим нашим и страним, научним публикацијама.

Како се научна делатност на Филозофском факултету у Скопљу све више развија и диференцира, а „Гласник Скопског Научног Друштва“ одређен је првенствено за публикавање научних резултата о проучавању Јужне Србије и суседних области — Факултетски савет прошле године је донео одлуку: да факултет издаје свој „Годишњак“, који ће бити ревија научног рада по свима дисциплинама, без обзира на области, само наставника филозофског факултета у Скопљу.

Ради помагања научног рада на Факултету основан је и Музеј Јужне Србије. Он има већ ова одељења: историјско археолошко са лапидаријем класичних и средњовековних споменика, са галеријом портрета и композиција из периода наше најславније прошлости, уметнички копираних са фресака наших старих задужбина; етнографско одељење са комплетном збирком народне ношње из целе Јужне Србије, која и по композицији и колористици орнаментата показује ванредну лепу уметничку душу примитивне жене нашега народа у овим областима...; зоолошко и геолошко петрографско одељење, која ревносно прибирају и систематизују природна блага наше области. — Тако организован Музеј спрема се да, помоћу састава добијених од Бановине, отпочне издавати серију научних публикација о резултатима свога рада. За популарисање науке и више народно просвећивање наставници овог Факултета основали су Народни универзитет, који

већ пуних седам година успешно ради и развија своју делатност и по другим већим местима Јужне Србије. (Било је и пре тога Народних Универзитета у појединим местима Јужне Србије. Примедба уредништва).

Поред научних задатака Филозофски факултет има и дужност да спрема и стручно образовање средњошколске наставнике.

Консеквентно истакнутим начелима, наставници овог Факултета обратили су одмах нарочиту пажњу на тешки приватни живот многих сиромашних, а вредних и честитих студената.

А да би студенти који буду становали у том Дому и сами свагда имали пред собом један од најлепших и највиших примера и како треба, до самопрегорења савесно и предано служити своје узвишеном позиву и великим народним идеалима, одлучили смо: да тај Студентски Дом у Скопљу посветимо имену великог нашег Краља Петра Ослободиоца. — Његово Величанство Краљ Алексеантар Први благоизволео је одобрити ту нашу одлуку. (Живео!)

Акција на прикупљању потребних средстава, захваљујући помоћи многих родољуба, од највишег места до малених сеоских општина наше Бановине, толико је успела, да ће се већ ове године моћи саградити Студентски Дом Краља Петра Ослободиоца, коме ћемо данас положити и осветити темеље...

Најзад драга универзитетска омладино, да и вама кажем неколико речи: — из свих акција ви сте већ и до сада могли осетити нашу сталну тежњу и настојање, да вас што више дигнемо до моралних и научних вредности, да вас учинимо подобнима да постанете бољи од нас, јер само тако ако нове генерације бивају стварно боље, може бити правога прогреса!

Све наше старе генерације вођене су једним идеалом, који се извио из душе и срца народног у тешким данима робовања, те је прелазећи с колена на колена, током векова развио се из једне мисли у читав систем мисли. — Он је растао с прецима нашим и са нама одјекујућу у народним и уметничким песмама и причама, у делима и књигама. И предаван од нараштаја нараштају, потресао је душе, јачао снагу, давао крила вољи, и дизао на велика и јуначка дела, док није постигао апопеју своје величине и постао стварност у наше еане. — То је био идеал нашег народног ослобођења и уједињења! Њега више нема; он је престао бити идеал, јер је постао стварност! Али народ, а нарочито овако млад и здрав народ као наш, који хоће да живи и има све услове за велики напредак, не сме да буде без идеала. Остварени идеал старијих генерација има одмах за мене нов идеал генерација које пристижу, а то се рађа из мисли: да у нашој јединственој националној држави у Краљевини Југославији, поред политичког јединства, ваља створити што чвршће духовно јединство и развијати све компоненте целокупног нашег на-

родног живота тако, како би и ми што више допринели општој људској култури и цивилизацији.

Наш је народ као драги камен, још необрађен и неуглађен довољно. — Он чека на вредне руке вештих и одушевљених мајстора, па сине у свој величини и лепоти свога доброга срца и своје племените душе, снажног ума и других врлина. Има ванредно развијен осећај за дело, зна да цени добро и да се занесе за узвишеним. Али је у њега још врло низак степен културе, прве образованости..

Ви сте синови тога дивнога народа. А ваше ступање на филозофски факултет даје нам права да верујемо: да сте се одлучили на најенергичнија настојања, да се развијете и спремите за оне вредне, веште и одушевљене просветне раднике, који ће свом душом и свим способностима својим разумно настојати, да свој народ, — путем истинској и одушевљеног образовања његове интелигенције која сва мора да пређе кроз средње школе, — препородите и постепено га дижете у највише редове најбољих и најкултурнијих народа...

Ми верујемо у вас, што за нама долазите. — У новим генерацијама, што сваке године пристижу, опажа се све више вреднијих, одушевљенијих и напреднијих појединаца. — Призните послу сви, са заносом и преданошћу корачајте смело у духу нових највиших народних идеала!

После поздрава гостију, декан г. Грујић дао је реч изасланику Њ. В. Краља, армиском генералу г. Недићу који је рекао:

Говор Краљевог Изасланика

— Господине декане, господо професори.

Као изасланик Њ. В. Краља ја вам најсрдачније благодарим на таквом изразу верности и оданости Њ. В. Краљу. Бићу веран тумач тих израза. Верујем да ће овај факултет бити жариште културе и расадник љубави према Њ. В. Краљу, Народу и Отаџбини, као и до сада. Честитајући вам десетогодишњицу плодног и корисног рада ја вас г. декане, господо наставници и студенти поздрављам са „Живели“.

Говор Министра Просвете г. Максимовића.

После говора генерала г. Недића, који је био бурно поздрављен, узео је реч министар просвете г. Божа Максимовић.

— Данашња светосавска прослава, почео је г. Максимовић, има значај јубиларне свечаности, којом се обележава десетогодишњи рад овога факултета. Гледан из перспективе културних и срећнијих народа код којих универзитети већ одавно славе и стогодишњице, овај десетогодишњи интервал не би временски и трајањем својим представљао некакав датум. Али гледан и оцењиван према приликама и потребама нашим, он заслужује да се не пређе ћутке преко њега. Тај период значи почетак и организовање једног озбиљног научно просветног рада у овом крају, који је скоро

до јуче вековно ропство притискивало и помрачавало; значи напоре ове школе, која је имала бити претставник тога рада, да се организује и постави на своје ноге и значи констатацију пријатну и радосну, да се та наша млада институција формирала и одржала.

У својој раду факултет је имао да буде и средиште наше науке, носилац наших традиција и проповедник нашег државног и националног јединства. Истражујући по богатој прошлости Јужне Србије и везујући је после столетних трагања упоредо са другим спонама и својом научничком акцијом за велику југословенску садашњицу, овај факултет врши и има тек да врши у првом реду једну националну мисију какву заслужују са пуним правом земље Немањине и Душанове, ту где је створена српска царевина и српска патријаршија и где су изграђени, а у пркос варварском уништавању, делом и очувани, многобројни споменици српске славе и величине, где се родио нимбус великог југословенског мисионара Светог Саве и где се зачала легендарна традиција Краљевића Марка.

То је благодаран и пун части задатак. Он намеће факултету племениту амбицију да на овој страни буде наша сигурна мртва стража, а у свим питањима, која се тичу Јужне Србије, њене прошлости, садашњости и будућности, један признати научни ауторитет. Идући за том амбицијом и остварајући је, он ће од истраживача народног тла постати снажна светлост сабраних вредности и народне традиције и народне снаге, која ће се опет својој извору вратити, поново проицати и прожимати овај крај и његове младе нараштаје.

За наставнике свих школа, а овакве поготову, лепота и величина њиховог наставничког посла јесте у првом реду у томе, што су, да употребим реч једног младог и незнатног малог радника, вазда окренути Истоку са кога се сунце рађа, вазда су са онима, који тек наступају и на којима је сутрашњица и будућност. А њиховим ученицима на овим факултетима, а на овоме у првом реду, понос и снага нека је у томе, што ослобођење и уједињење нашег народ неће гледати као далеки и недогледни сан својих младићских идеала већ као живе стварности оваплоћену у великој и снажној Краљевини Југославији. Она се, Богу хвала, из дана у дан, све више ојачава и сређује, а оно што не изврши и не доспе ова генерација, то је на вама, на омладини, која је увек нада и узданица сваке земље. Носећи већ са домаћег огњишта све велике одлике Јужне Србије и ваших највећих предака, а наоружани знањима и врлинама, што их ова школа треба да негује и шири, ви ћете бити довољно оспособљени за тај будући рад и за те напоре.

Говор Мин. просвете пропраћен је одушевљеним клицањем Краљу и Краљевском Дому.

Реч заступника ректора Универзитета

Заступник ректора Београдског универзи-

тата г. др. Тихомир Ђорђевић поздравио је десетогодишњицу прославе овим говором:

Узимајући реч у име својих другова, изасланика Београдског Университета, да Филозофском Факултету у Скопљу изразим љубав коју Београдски Универзитет од увек гаји према њему и да му честитам десетогодишњицу ја сам потпуно свестан тежине своје дужности да у овако значајној прилици дам тачан и леп израз осећајима и жељама најистакнутијих носилаца наше науке и најизразитијих представника нашег родољубља. На срећу моја је улога олакшана већ осведоченом љубављу Београдског Университета према Јужној Србији и према Филозофском Факултету у Скопљу, те ми није потребно ништа више до само да потсетим на ту љубав и да тиме најјасније изразим све, чак и тачније и лепше, од најсавршеније речитости.

У тешким напорима и жртвама које је чинио наш народ за Јужну Србију, за њено ослобођење и за стварање могућности да у њој поникне Филозофски Факултет, Београдски Универзитет има свој пристојан и частан део. Београдски Универзитет је наставак и наследник старог Београдског Лицеја и Велике Школе и свију њихових научних и родољубивих традиција. На њима је васкрсла наша национална наука. Њихови су професори васпитали нашу политичку, књижевну и културну прошлост. Из Лиције и Велике Школе је потекла и прва научна литература о Јужној Србији. Из њих су у књигама, брошурама и чланцима, на нашем и страним језицима, брањени српско име и српски интерес на српском Југу. На њима се зачала она љубав и оно пожртвовање који су учинили да од некада само сањаних снова буде данашња величанствена јава. Њихови су професори улили својим ученицима велике идеје нашег народног ослобођења и уједињења. Лицеј и Велика Школа су кроз деценије давали оне дивне људе и родољубе који су ту идеју разносили у све слојеве нашег народа. Из Лиције и Велике Школе су Јован Ристић, Милош Милојевић, Стојан Новаковић, Панта Срећковић, Светомир Николајевић, Никола Пашић, Владимир Карић, Светислав Симић, Михаило Ристић и још многи други покојници који су највећи део своје делатности жртвовали ослобођењу свога народа.

Са Велике Школе је она маса одушевљених младих људи која је са пушком у руци, још пре балканског рата, долазила у ове крајеве да заштити наш живаљ од турских насиља и од бугарске отмице. На костима многих од њих, расејаним по историјским пољима Јужне Србије припремана је слобода Јужне Србије и ударани су први основи будућем Филозофском Факултету у њој.

Са Велике Школе су они родољубиви људи који су остављали угодан живот и топло огњиште слободне Србије и долазили у Јужну Србију да, као учитељи, професори и други

народни службеници, у сталној опасности, послуже своје народу, његовом подизању и његовим интересима до бољих времена.

Такве је традиције Велика Школа предала у аманет Универзитету. Млади Београдски Универзитет их је предано и мушки прихватио. Пред балкански рат није било ниједног родољубивог предузећа у коме нису узели учешћа било његови наставници, било његови студенти, било и једни и други. И на Универзитету су писане књиге, брошуре и чланци, у којима је изношена права истина и права наука о Јужној Србији. И са Университета су студенти ускракали у Јужну Србију и у одбрани српскога имена остављали своје животе. И са Университета су студенти долазили у Јужну Србију да служе своје народу.

У балканским ратовима за ослобођење Јужне Србије и у великоме рату за ослобођење и уједињење читавога нашег народа, у које су се кренули сви, од краљеве палате у престоници до убогих колиба у најзабаченијим засеоцима, Београдски Универзитет узео је виднога учешћа. Његови су наставници отишли на војне дужности и са самопрегоревањем радили шта је коме било намињано. Једни су се као официри, подофицири и редови борили од почетка до краја ратова. Други су као неборци вршили све дужности свесних и родољубивих грађана у рату. Било је међу њима и неспособних људи, који су годинама плаћали војницу, па су отишли у рат исто онако као најспособнији. Трећи су били учасници или помоћници у решавању тешких проблема судбине нашег народа. И онај мали предратни број универзитетских наставника принео је своје жртве ослободилачком рату и у заробљеницима, и у рањеницима и у мртвима. Њихови ђаци, без обзира на то чији су синови, били су најбољи међу најбољима. Преко три стотине и педесет имена студената: официра, подофицира и редова, урезаних у спомен плоче у аули Београдског Университета кржаве су сведоци љубави према слободи Јужне Србије и скупочена подлога Филозофском Факултету у Скопљу.

Са Београдског Университета су, после свршених ратова, потицале и прве идеје о културном напретку Јужне Србије. Са Београдског Университета су потекле и прва мисао и прве бригае о стварању Филозофског Факултета у Скопљу. Са Београдског Университета је потекла и акција око стварања Скопског Научног Друштва. Са Београдског Университета је пружена и прва сарадња на његовом органу.

Треба ли још доказа о љубави Београдског Университета према Јужној Србији, према њеној слободи и напретку, према Скопљу и Филозофском Факултету у њему?

Са таквим традицијама и са таквом љубављу Београдског Университета, ја, у име његово, данас, у овом свечаном тренутку, чести-

там десетогодишњицу Филозофском Факултету у Скопљу.

Са таквим традицијама и са таквом љубављу, ја, у име његово, изражавам и најсрданије и најлепше жеље за будућност Филозофског Факултета у Скопљу. Нека живи, нека расте и нека цвета! Нека светлост науке ужежене на Филозофском Факултету у Скопљу буде неугасла задушна свећа свима онима који су мрели за Јужну Србију, и онима на Велбужду, Марици и Косову, и онима на Куманову, Брегалници и Кајмакчалану и свима другима који су на пољима части падали и на чијим се гробовима величанствено извија слобода на српскоме Југу и могућност за научни рад у њему. Нека та светлост вечито обасјава нове научне путеве који воде напретку, части, слави и срећи читавога нашега народа!

То су поздрави и жеље Београдског Университета Филозофском Факултету у Скопљу!

Овај говор пожнео је буран и одушевљен поздрав присутних гостију и студената.

Говор Господина Бана Жив. Лазича.

Осећам особито задовољство, што сам данас и ја учасник значајне свечаности: прославе десет година рада ове високе просветне установе и што и ја њеним творцима и трудбеницима могу рећи заједничко осећање не само свих нас овде, већ и грађанства Вардарске Бановине: Слава и хвала!

Десет година рада под оваквим приликама. Скоро је толико исто како је славом увенчана српска војска, предвођена јуначким Наследником Престола, а садањим умним Краљем Југославије Александром Првим, ослободила по други пут Јужну Србију, затечену у пустоши и тами и заосталу у свима правцима.

У томе времену, убрзо после ослобођења и присаједињења националној целини ових крајева старе наше славе и величине, кад се на све стране имало организовати, уређивати, стварати, великани наше просвете и државне политике, уз настојања са највишег места, створили су у центру Јужне Србије, у стародревном и царскоме Скопљу и ову највишу просветну установу — Филозофски факултет. Основали су га под тешким приликама, па је и рад отпочео и дуго вршен са оскудицама и тешкоћама. Али родољубље, прегалаштво и истрајност оних којима је ова значајна установа поверена као и њихова просвећена увиђавност о значају краја у коме делују и мисији која им је поверена, све су савлађивали док факултет није стао на ноге и почео давати резултате. А они су били многоструки.

На првом месту стварани су наставници за васпитање наше омладине. У дугим ослободилачким ратовима међу многим стотинама хиљада палих и у темеље Југославије узиданих хероја наласе се и многобројни просветни радници, те је њихове ретке преостале редове требало хитно попуњавати са новим снагама,

спремним, националним и душевним, да би ови прихватили поратну омладину и васпитали је како ваља да би била достојна својих легендарних предака.

Уз тај главни свој задатак, носиоци ове установе, њени наставници, прожети и научним, културним и националним значајем њеним, дали су се истовремено и на проучавање земље и људи на њој. Створили су значајно Скопско Научно Друштво, у чијем се Гласнику објављују резултати научних истраживања Јужне Србије. Такође су створили и Музеј Јужне Србије са више отсека, Географско Друштво, Лингвистичко, библиотеку, разне семинаре и т.д. као што је њиховим старањем основано и више студентских друштава.

Поред тога професори факултета вође су или најактивнији сарадници и разних просветних, културних, националних и витешких друштава у царском Скопљу, сарађују зналачки у општинском одбору и т.д. Успех факултета огледа се и у знатно повећаном броју слушаца, као и у већем броју додељених награда, као што мало час чујемо, за израђене теме.

Сва та многострука делатност наставника ове високе установе, која зрачи не само у Скопљу већ и по свој бановини Вардарској, сведочи не само о њеној просветној, научној, културној и националној важности, већ и о потреби њаног даљег развијања.

У знак признања и да би помогла напоре факултета и њених вредних наставника и слушаца банска управа је у нови бановински буџет унела а и Банско Веће прихватило ове суме:

Скопском Научном друштву	100.000 дин.
Музеју Јужне Србије	90.000 „
Помоћ за подизање студ. дома	200.000 „

Сем тога установљава три стипендије од по 1000 дин. месечно за најбоље сиромашне студенте овдашњег факултета из Вардарске Бановине, као и две трајне награде од по 1500 динара о Св. Сави за најбоље израђене студентске теме који ће се бавити проучавањем земље и народа Вардарске Бановине.

Завршујући захваљујем просвећеним трудбеницима и носиоцима државне културе на историјском Југу, како у име своје, тако и васколиког грађанства Вардарске Бановине, за особите резултате тешког и напорног десетогодишњег рада уз најлепше жеље за будући лакши али још интензивнији рад на пољу просветне, научне, културне и националне делатности нашег јужнога жаришта, драгог нам Филозофског факултета у Скопљу, кличући: виват, крескат, флореат. После одушевљеног поздрава, чује се

Говор Председника г. Михаиловића.

Затим је добио реч председник скопске општине г. Јосиф Михаиловић, који је рекао да је срећан што може поздравити факултет у Скопљу, нагласивши да је факултет својим

научним и просветним радом задужио целу нашу нацију.

Г. председник је саопштио одлуку целог општинског одбора, којом се одлучује да се Универзитету посвети једна улица и поклања му се једно земљиште за даље његово изградњавање.

Ово је такође изазвало велико одушевљење.

Такође су говорили декан философског факултета у Београду г. др. Веселин Чајкановић, декан суботичког правног факултета, г. др. Лаза Костић, г. Стојан Зафировић, директор гимназије, у име средњих школа. У име Југословенске омладине Вардарске Бановине говорио је г. др. Петар Здравковић, затим у име основних школа учитељ г. Петко Радуловић, старшина Соколске жупе „Краљевић Марко“ г. др. Марковић и бивши студент овог факултета, садашњи наставник Врањске гимназије г. Александар Наковић.

После тога ову свечаност је завршио са неколико речи декан г. др. Грујић, умоливши присутне да пођу на полагање камена темеља новом Студентском Дому, које је обављено на свечан начин.

Освећење темеља Студентског Дома

Са факултета сви присутни упутили су се на земљиште које је одређено за градњу студентског дома. Овде је г. др. Радослав Грујић, декан, прочитао повељу која ће се узидати у темељ.

Затим су генерал г. Недић, Краљев изасланик и декан факултета извршили свечано полагање камена темеља.

Пошто је и ова свечаност обављена, присутни гости, наставници факултета, награђени ученици и велики број званица, отишли су у официрски дом, где је банска управа приредила свечан ручак у част ове свечаности.

Говор Г. Бана на банкету у Официрском Дому

У овако свечаној прилици и са овако свечаног скупа прва наша мисао нека буде посвећена ономе, коме уз храброст и поштовање славне српске војске имамо да захвалимо за ослобођење Јужне Србије и што данас можемо прослављати 10 година рада једне високе просветне и научне установе. То је велики војсковођа и победник у ослободилачким ратовима умни државник при стварању, ограничавању, а изградњу наше велике и уједињене отаџбине, просвећени законодавац, реформатор и препородитељ, далековиди творац нове државне политике и талентовани вођ духовног народног јединства — Његово Величанство Краљ Југославије Александар I. Живео! Живео и сав Краљевски Дом.

Вршећи своју владалачку и мисионерску дужност међу браћом Хрватима у историјском Загребу, далеко на северозападу, он није пропустио ни ову прилику, а да своме мезимчету,

славноме Југу, не укаже пажњу и благовољење, одредивши да Га у овој значајној прослави заступа висока личност Команданта III. армијске области, заслужни и храбри ратни командант ђенерал г. Недић, кога поздрављам са живео.

Поздрављам сада јунаке данашњег дана, наставнике нашег философског факултета, којима дугујемо главну хвалу, нарочито оним који су радили из раније, првих тешких година. Они су заиста и јунаци, јер су радили и успевали борећи се са великим тешкоћама и оскудицом у сретствима.

Они са задовољством могу погледати у назад и на резултате свога рада: створене генерације младих наставника, створена научна друштва и установе и на факултету и ван њега, проучавање земље и људи у Јужној Србији, многа објављена научна дела у Гласнику Скопског Научног Друштва или посебно, појачана делатност студената у научном и националном погледу, њихов сада знатно већи број и тако даље.

Што су они истрајали и са тако оскудним средствима ипак дошли до добрих резултата за ову деценију свога рада, има да се захвали, поред њихових личних подобности и заслуга, свакако и утицају средине и краја у коме су деловали.

Јужна Србија — Вардарска Бановина сада, једна је од најзначајнијих покрајина Југославије. У њој је постала и до највеће моћи и величине развила се стара српска држава. У њој се налазе толики још очувани споменици наше старе славе и величине — задужбине наших царева, краљева и велможа из средњег века, чијој се уметничкој и архитектонској вредности и страни стручњаци диве. У њој је пропало на Косову српско царство, а преко ње је, са југа, дошло и ослобођење и уједињење Југославије.

Све је то потстицало вредне највише просветне трудбенике и давало им истрајности, надахнућа и енергије. А и рад је био благодаран. Много је било неиспитано, нејасно, у мраку. Проналасци, откровења, нови видици, привлачили су младе научнике. Труд се њихов награђивао и у свима другим правцима њихове делатности, јер је требало подизати и стварати.

Народ, заостао у сваком погледу због дуготрајног ропства, добар и вредани жељан напретка, прихватио је сваку акцију и резултати су награђивани, труд и трудбеницима доносили једно душевно задовољство. Данас им, ево, одајемо и јавно признање. Пред њима је широко поље новог рада. Очеличени ранијим напорима сада ће лакше успевати. Ми ћемо их сваки у границама својих могућности, усрдно помагати, јер знамо значај њихова рада.

Уз најлепше жеље за даље успехе кличем им: Живели.

Поздрављам, на завршетку, и представнике Академиске Омладине Скопског философ-

ског факултета, који се међу нама сада налазе, и који су данас награђени за успешно израђене темате, на чему им усрдно честитам. Преко њих поздрављам и њихове другове, сву скопску академску омладину, пред којом стоје велики задаци и која у изградњи свога духа и карактера има да се угледа на славне претке, који створише велику нам Југославију.

Живели!

Овом приликом говорили су још Министар Просвете г. Максимовић, командант III армијске области, декан скопског и суботичког факултета, председник скопске општине и још неки, па су гости пошли да разгледају Музеје и неке крајеве Скопља.

Увече је, у част ове свечаности Народно Позориште Краља Александра приредило нарочити програм за учеснике и грађанство.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

НАРЕДБА

О ЖИГОСАЊУ И ПРОМЕТУ ГРАЂОМ И ДРВИМА

На основу §§ 79. и 166. Закона о шумама од 21.-XII-1929. г. и § 38, IV. став 1. Закона о Банској Управи од 7.-XI-1929., одређују се за жигосање и промет грађом и дрвима за огрев на територији Вардарске Бановине следећи:

ПРОПИСИ

1. Опште одредбе.

1. Забрањено је кретати дрво из шуме, пре него што је жигосано жигом шумске управе односно среског шумарског референта, сем шума приватног поседа до 5 ха, ако је посечено дрво намењено властитој домаћој потреби, у колико таква шума није стављена под забрану и у колико иста није проглашена за привремено заштитну или стално заштитну шуму.

2. Забрањено је свако искоришћавање шумских производа у свима изданичким шумама до 15 година старости, а за шуме високог узгоја (самоникле) до 25 година старости.

Од овог прописа изузимају се шуме багрема и питомог кестена, које се могу искоришћавати после 5 година старости.

4. Свако искоришћавање шумских производа у спекулативне сврхе, из шума свих категорија власништва, по одобрењу надлежних власти, подлежи обележавању и жигосању по овим прописима.

Жиг за обележавање и жигосање горе среског шумарског референта има облик круга са пречником од (4) четири сантиметара са натписом Вардарске Бановине Ш. Р. Бр.....

Шумске Управе имају своје посебне жигове, који су прописани од стране Министарства Шума и Рудника.

4. Свако лице, које жели износити на продају шумске производе сечене у недржавним шумама, дужно је најпре добити дозволу за сечу од надлежних власти.

Молбе за сечу упућују се надлежном начелству среза, које ће их доставити Банској Управи на одобрење.

Молбе за сечу из државних шума имају се упућивати надлежним шумским управама.

Начелства срезова овлашћују се, да у својој надлежности могу одобравати сечу горе из приватних забрана за продају (спекулацију) до количине од (30) тридесет кубних метара за грађу и до (100) једну стотину просторних метара дрва за огрев с тим, да о сваком оваквом одобрењу извештавају ову Банску Управу ради евиденције.

По одобрењу сече, молилац је дужан затражити да му срески шумарски референт односно шеф шумске управе гору обележи.

По извршеној сечи обележених стабала сав добивени дрвени материјал има се жигосати код паљева.

На жигосани материјал издаје се извозница, коју је власник исте дужан собом носити кад шумске производе тера на продају.

Неће се жигосати пруже, палице, штапови, притке за винограде, осовине, главчине, спице, наплате и остали коларски материјал.

Исто тако неће се жигосати ни готова качарска роба као бурад, бачве, каце, затим пољопривредне и све остале занатске израђевине по § 52 закона о шумама.

За кретање из шуме и за даљи извоз напред означеног материјала, који не подлежи жигосању, издаваће се напред поменуте извознице.

5. Забрањено је сећи необележена стабла и ко поступи противно, казниће се по тач. 19 ових прописа.

6. Забрањено је при сечи остављати високе пањеве и ко противно томе поступи казниће се по тач. 19 ове наредбе, а сем тога биће дужан, да високе пањеве сасече на висину прописану у § 78 закона о шумама (до $\frac{1}{3}$ дебљине пања).

У колико то не учини у одређеном року, надлежна шумска власт извршиће тај рад о његовом трошку.

7. Извознице издају срески шумарски референти на чијој је територији гора посечена, а за производе из државних шума надлежне су шумске управе.

Према томе нико сем надлежних шумских власти не може издавати објаве ни извознице за извоз шумских производа.

8. Свакој извозници одређује рок важности надлежна шумска власт, водећи рачуна о времену које је потребно за извоз и уновчење дрвеног материјала.

Ако вок важности извознице истекне, може је срески шумарски референт односно шумска управа продужити најдуже за два месеца на основу претходног извештаја шумарског органа, да је још извесна количина материјала остала нераспродата.

За продужење преко овога рока надлежна је Банска Управа односно Дирекција шума

9. Врсте дрвета, димензије и старост грађе и дрва за огрев морају се подударати са подацима у извозници.

У противном заплениће се онај материјал, који се не би слагао са извозницом и продати лицитацијом по тач. 14. и 18. ове наредбе, а власник исте подлежи казни из тач. 19. ове наредбе.

10. Образац извознице прилаже се.

Извознице се према решењу Министарства Финансија (Генерална Дирекција Пореза) од 25-XII-1925. године Бр. 85.869 не таксирају.

11. За утовар материјала у железничке вагоне мора странка имати потврду среза или шумске управе.

Потврду издаје срески шумарски референт односно шумска управа на основу извознице.

Шефови железничких станица не смеју дозволити утовар дрва за огрев, грађе, дрвеног угља (ћумура) и у опште сваког дрвног материјала без одобрења надлежне шумске власти.

По извршеном утовару дужни су вратити одобрење за утовар дотичној шумској власти са тачним назначењем: броја вагона, тежине и врсте утовара (за коју станицу и на коју адресу је вагон или су вагони упућени).

Решења Бр. /193....

Књиге извозница број /193....

ИЗВОЗНИЦА

за г. из општин-
не среза бановине

Вардарске за ниже наведене шумске производе,

Важи до 193....

Врста дрвета	Кола број	Г Р А Ђ А				О Б Л А			ДРВА ЗА ОГРЕВ		Дрвени угаљ (ћумур)	Примедба
		ИЗРАЂЕНА							целанице	облице		
		Број комада	Дужина мет.	Ширина см.	Дебљина см.	Број комада	Дужина мет.	Средњи пречник см.	прост. мет.	Кгр.		
												Тера за или утоварна станица

Укупно словима комада (или прост мет. или кгр.)

ШУМСКА УПРАВА
СРЕСКО НАЧЕЛСТВО

(Чекић)

..... 193.... год.

(Печат Начелства
или Управе)

Бр.

Срески шумски референт:
Шеф Шумске Управе:

12. Код издавања извознице дужан је дотични шумарски чиновник наплатити прописане бановинске таксе као и доприносе за фонд за пошумљавање у смислу Правилника који су обнародовани у Службеним Новинама Бр. 53. XIV/28., Бр. 58-XVII 28 и Бр. 139-LII/30., те их по постојећим прописима достављати надлежним властима.

Ове таксе и доприноси имају се одмерити по цени дрвета на пању по постојећем ценовнику.

13. Срески шумарски референт и шумска управа водиће књигу извозница, а свака извозница добива број решења којим је сеча одобрена и редни број књиге извозница.

14. Материјал из државних, општинских, сеоских, црквених, манастирских, вакуфских и приватних шума, који није саображен овим прописима, а тера се на продају, поред казне, заплениће се и продати лицитацијом у корист власника шуме.

Ако се не може одредити власник материјала односно где је он посечен, продаће се у корист фонда за пошумљавање.

О заплени се има одмах известити надлежно среско начелство коме се има поднети прописна пријава са реверсом на предати дрвни материјал.

15. Сви органи јавне власти: чувари шума, жандарми, финанси, општински стражари и пољаци, као и они, који наплаћују градску или општинску трошарину, дужни су контролисати извознице и на полеђини извозница описати количину дотераног материјала, како се не би на једну извозницу већа количина извезла.

Исцрпљене извознице имају напред помешати органи јавне власти одузимати и предавати их надлежном среском шумарском референту односно надлежној шумској управи.

Ко на исцрпљену извозницу тера шумске производе на продају, подлежи казни из тач. 19. ове наредбе, а дотерани материјал има се заплени и продати јавном лицитацијом у смислу тачке 14. и 18. исте наредбе.

16. Срески шумарски референти, шефови шумских управа и њихови органи дужни су мале стружнице — поточаре и сва стоваришта израђеног или не израђеног дрвног материјала приликом остале своје службе контролисати, навежени материјал са извозницама сравнити, те са евентуалним материјалом, за који се сопственик стружнице или стоваришта не може исказати, поступити по тач. 14., 18. и 19. ове наредбе.

17. Кад села или општине односно њихови сервитутни овлаштеници секу сеоску или општинску шуму за своју домаћу потребу, дужни су обележити сечи намењена стабла.

Ово обележавање врши срески шумарски референт.

Објаве или извознице на овај материјал нису потребне.

18. Лицитације по овој наредби врше оп-

штине, а у колико је заплени дрво у седишту среза, управна власт првог степена, по прописима за усмене лицитације.

Лицитацију сваке власти одобрава њезина надлежна виша власт у року од (3) три дана.

II. Казне.

19. Ко се не буде придржавао ових прописа и одредаба закона о шумама, казниће се по §. 166. Закона о шумама новчаном казном до (1.000) — једну хиљаду динара или затвором до (15) петнајест дана.

20. Казне по прописима ове наредбе изриче управна власт првог степена.

21. Новчане казне изречене по овим прописима теку у корист фонда за пошумљавање.

III. Ступање на снагу ове наредбе.

22. Ова наредба важи од дана обнародовања у Службеном Листу Вард. Бановине.

III. Бр. 2430.
28. јануара 1931. год.

Бан
Вард. Бановине
Жив. А. Лазич, с.р.

Скопље.

ОГЛАСИ

Набавка намирница

У економату Бановинске болнице Вардарске Бановине у Битољу одржаће се на дан 20. фебруара 1931. године у 11. часова пре подне прва усмена лицитација за набавку животних намирница, потрошног материјала и осталих ситних болничких потреба Болнице за време од 1. априла до 30. јуна 1931. године закључно и то:

1. За хлеб на суму око	8.400	дин.
2. За месо и маст на суму око	21.360	„
3. За бакалук на суму око	24.095	„
4. За поврће, вариво и зелен на суму око	5.855	„
5. За млеко пресно, кисело, остале млечне производе	7.765	„
6. За мртвачке сандуке	2.200	„
7. За остале ситне потребе	3.590	„

Свега 73.265 дин.

Услове и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана у канцеларији економата болнице.

Кауција се полаже пред комисијом која врши лицитацију пре лицитације као и на дан лицитације до 10 часова пре подне и то наши поданици 5⁰/₀, а страни 10⁰/₀ од горе означене предрачунске вредности.

Позивају се заинтересована лица да одређеног дана предстану болничкој канцеларији до 10 часова пре подне. Собом имају донети сва документа која се траже ст. 6. чл. 13. Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ Уговори и набавке закона о државном рачуноводству, по прописаној форми.

Из канцеларије Бановинске болнице у Битољу бр. 98 од 13-1-1931. год.

Набавка намирница

На основу чл. 82—105 Закона о Државном рачуноводству и Правилника за извршење одредаба из одељка „Б“ поменутог закона, Бановинска болница Вардарске Бановине у Приштини одржаће прву усмену јавну лицитацију на дан 6. марта 1931. год. за испоруку потребних количина меса говеђег, телеђег, јагњећег, масти свињске, хлеба белог и црног; на дан 7. марта 1931. год. за испоруку потребних количина животних намирница, поврћа, варива, бакалука, млека слатког и киселог, мртвачких сандука, канцеларијског материјала и друге потребе а за прво тромесечје буџетске 1931/32. год. а за месец април, мај и јуни 1931. год.

Личитација почиње тачно у 11. часова пре подне и траје док се не заврши у канцеларији исте болнице.

Кауција се полаже сваког дана на каси болнице као и на дан лицитације најдаље до 10. часова пре подне најстаријем члану комисије.

Личитанти који буду учествовали на овој лицитацији биће дужни да покажу сва односења се уверења и документа о подобности и способности својој у квалитативном и материјалном погледу сходно чл. 13. тач. 6. одељка под „Б“ правилника Закона о Државном Рачуноводству.

У случају да се ова прва лицитација не одржи, одржаће се друга на дан 26. и 27. марта 1931. год. истим редом као што је предвиђено 6. и 7. марта 1931. год.

Ближи услови могу се видети сваког радног дана у канцеларији исте болнице.

Из канцеларије Бановинске Болнице у Приштини Бр. 170. од 28. јануара 1931. год.

1—3

Оглас лицитације**Набавка писаћих машина за Краљевску Банску управу у Скопљу**

На основу чл. 82 до 105 закона о државном рачуноводству извршиће се писмена (офертална) лицитација у канцеларији I општег одељења Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине (Кр. Александра ул. бр. 75) на дан 14. фебруара 1931 год. за набавку (10) десет комада писаћих машина.

Понуде прописно затворене и запечаћене примаће се до 10 часова пре подне истог дана, а отварање понуда почиње тачно у 11 часова по часовнику I општег одељења.

Понуде морају бити таксирани са 100 динара, на коверти треба да је написано: „понида за набавку 10 писаћих машина од понуђача Н. Н.“

На име кауције понуђачи су дужни положити 3000 три хиљаде динара на каси I општег одељења Кр. Банске управе у Скопљу, а страни понуђачи дужни су положити двоструку кауцију.

Понуђачи су дужни комисији за лицитацију поднети све прописне документе којима доказују своју подобност за надметање.

Ближи услови лицитације могу се видети сваког радног дана од 8—1.30 часова пре подне и од 15,30 час. до 18. часова по подне у економату Вардарске Бановине.

Из канцеларије I општег одељења Краљевске банске управе Вардарске бановине у Скопљу, I.Бр. 487 од 26 јануара 1931 године.

Оглас**о продаји 2000 комада дубећих букових стабала у шуми села Букове Главе општине Мирошевачке у срезу Лесковачком**

Према решењу Кр. Банске управе у Скопљу III.бр. 46443 од 3. новембра 1930 године и закона о државном рачуноводству, одржаће се на дан 5. марта 1931 године у 10 часова у канцеларији суда општине Мирошевачке у срезу лесковачком, јавна усмена лицитација за продају 1000 комада дубећих букових стабала у шуми села Букове Главе.

Кубни садржај изнаша око 2000 м³ са око 40% грађе, 50% огревног дрвета и 10% трулог и неупотребљивог дрвета.

Рок сече и извоза годину дана од дана одобрења. Плаћање у три рате. Почетна искљична цена динара 29.250.

Сваки личитант пре започетог надметања има поднети одређеној комисији реверс о уплаћеној кауцији, уверење о плаћеном порезу за текуће тромесечје, уверење о надметачној способности, те писмену да су му услови лицитације познати и да исте прихвата.

Кауција се полаже на каси суда општине Мирошевачке до 9 часова дана лицитације, те изнаша за наше држављане Краљевине Југославије динара 2000.— а за стране поданике динара 4000.

Купац плаћа сем понуђене цене, 2% у фонд за пошумљавање, све друге таксе које важе на дан лицитације, те трошкове овог огласа.

Детаљни услови могу се видети за време уредовних часова код суда општине Мирошевачке и шаљу се на захтев по наплати таксе од динара 50.—

Из канцеларије суда општине Мирошевачке Бр. 4700/30 од 13 јануара 1931 године у Миросшевцу.

Личитације у Дечјем Дому у Скопљу.

На дан 25. фебруара 1931. год. одржаће се у Дечјем Дому прве усмене јавне лицитације за набавку животних намирница и осталих потреба за време од 1. априла до 30. септембра 1931. год. и то:

1) На дан 25. фебруара 1931. год. у 10 часова пре подне за испоруку.

- а) 7 000 кгр. хлеба белог;
 б) 2 000 „ слатког млека;
 в) 1.000 „ киселог „
 г) 250 „ сјеничког сира;
 д) 1 920 „ меса говеђег, телећег и јагњећег; и
 њ) 300 кгр. свињске масти.
- 2) На дан 26. фебруара 1931. год. у 10 ч. пре подне за испоруку:
 а) свих окалских намирница и артикала;
 б) свих пиљарских намирница;
 в) 40-50 пари летњег одела од штофа у вредности од 25 000.— дин.
- 3) На дан 27. фебруара 1931. год. у 10 ч. пре подне за испоруку:
 а) 100 пари плитке обуће са оправкама;
 б) 100 јастучних навлака, 600 пари памучних чарапа бр. 7—11;
 в) 40—50 ђачких капа и набавка материјала за шивење и крпљење у вредности 1.000.— динара; и
- 4) На дан 28. фебруара 1931. год. у 10 ч. пре подне за израду:
 а) ормана за за смештај дечјих потреба у вредности 25.000.— дин.
 б) 1 креденца, 12 столица и прибора за прање рубља све у вредн. 5.400.— дин.
- Ако прве лицитације не буду успеле било из којих разлога, одржаће се друге и то под 1) 16. марта 1931. год; под 2) 17. марта 1931. год; под 3) 18. марта 1931. год. и под 4) 19. марта 1931. год. ну истом месту и у исто време.
- Условне и све законске прописе заинтересована лица могу видети сваког дана у канцеларији поменутог Дома.
- Кауција се полаже пред комисијом, која врши лицитације (а по чл. 88. зак. о држав. рачун.) и то до 10 часова.
- Сваки лиферант има да поднесе комисији сва документа, која се траже ст. 6. чл. 13. Прав. за извршење одред. из одељка „Б. уговори и набавке“ зак. о држ. рач.
- Из канцеларије Дечјег Дома Вардарске Бановине у Скопљу, бр. 35. од 26. јануара 1931.

1—3

Изгубљени сточни пасоши

Грздановић Влајко из села Грајевце општине Јашуњске среза Лесковачког изгубио је своја два сточна пасоша који су му били издани од стране општине јашуњске 20 септембра 1930. год. и одмах пренети Станковићу Т. Михајлу из Бабишке и то:

1) Један во длаке плаве, рогова развијених у страну, стар 7 год. Број протокола пасоша 684. Број среске власти 4615.

2) Један во длаке бело-сиве, рогови јеленасти, стар 7 год. број протокола сточ. пасоша 685. број полиц. власти 4616.

Из суда општине јашуњске 16. јануара 1931 год. у Јашуњи Бр. 124.

Објава.

На основу одобрења Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине III Бр. 52.570 од 16. XII 1930. год., а у смислу чл. 82, у вези чл. 86-а Закона о државном рачуноводству, изложиће се продаји путем јавног усменог надметања на дан 16. фебруара 1931. год. у 8 сати пре подне дотрајале и неупотребљиве пољопривредне справе и алати од гвозденог материјала, својина Огледне и Селекционе станице у Скопљу.

Надметање ће се вршити у канцеларији ове установе, где се могу видети и то: услови у канцеларији, а објекти у станичном магацину, сваког радног дана за време канцеларијског времена.

Кауција износи: за домаће 50 дин, а за стране поданике 100 дин. која се полаже пре почетка лицитације.

Позивају се интересенти да реченог дана и у одређено време дођу ради натметања.

Из канцеларије Огледне и Селекционе Станице у Скопљу Бр. 568 од 9. јануара 1931. г

1—3

Набавка болнице у Охриду.

На основу чл. 82—105 Закона о Државном рачуноводству, на дан 16. фебруара 1931. год. у 11 часова одржаће у својој канцеларији прву оферталну лицитацију за набавку болници потребних артикала, за време од 1. априла до 30. јуна 1931. год.

Кауција полаже се код Управе болнице у Охриду, и то: за хлеб 500.— дин.; меса 500.— дин.; колонијалу 1.000.— дин.; дрва 500.— дин.; поврће 400.— дин.; сламу и креч 100.— дин.

Ако ова лицитација не успе, одржаће се друга на дан 9 марта 1931. год. у исто време и под истим условима.

Ако и ова лицитација не успе набавка ће се осигурати путем директне погодбе 14. марта 1931. год.

Услови лицитације могу се видети сваког радног дана у канцеларији ове болнице за време канцеларијско.

Бр. 33. — Из канцеларије бановинске болнице у Охриду, 5. јануара 1931. год.

2—3

Набавка хлеба и других потреба

На основу чл. 82, 86. Зак. о држ. рачуноводству, као и чл. 13. и 24. правилника за извршење истога закона по решењу Управе Ниже Пољопр. Школе у Битољу Бр. 44 од 9. јануара 1931. год., Управа школе на дан 20. фебруара 1931. год. у 10 часова пре подне одржаће у својој канцеларији код св. Недеље јавну усмену лицитацију за набавку потребне количине хлеба, меса, бакалука и др. за исхрану својих ученика за 4 месеца.

Кауција се полаже на каси Пољ. Школе на дан лицитације, 5% наши а 10% страни поданици од укупне вредности.

У случају да прва лицитација не успе друга ће се одржати на дан 5. марта а да и ова не успе трећа ће се одржати на дан 16. марта тек. године.

Из канцеларије Управе Нижи Пољопривр. Школе у Битољу Бр. 48 од 10-1-1931. год.

2—3

Конкурс

Краљ. Банској управи Вардарске Бановине потребни су:

1. шеф унутрашњег одељења и в. д. управника и шеф хируршког одељења за бановинску болницу у Призрену са припадностима I категорије V групе 6 степена.

2. шеф унутрашњег одељења и в. д. управника болнице за банов. болницу у Битољу са припадностима I категорије V групе 6 степена.

3. секундарни лекар за банов. болницу у Враћи са припадностима I категорије IX групе I степена, Првенствено право имају специјалисте хирурзи.

4. секундарни лекар за банов. болницу у Велесу са припадностима I категорије IX групе I степена.

5. секундарни лекар за банов. болницу у Охриду са припадностима I категорије IX групе I степена.

6. секундарни лекар за банов. болницу у Штипу са припадностима I категорије IX групе I степена.

Првенствено право специјалисте хирурзи.

Услови за пријем :

Кандидати, који желе конкурисати на ово место, морају поднети уз молбу ове документе:

1. диплому о свршеном медицинском факултету у оригиналу или овереном препису.

2. уверење о општем праву праксе у Краљевини.

3. уверење, да је специјалиста за унутрашње болести и хирургију за места, за која се исто траже. Кандидати за шефове одељења морају поднети доказе по § 20 и 22 Закона о болницама.

4. да је поданик Краљевине Југославије.

5. уверење о владању и да не одговара ни за каква кривична дела.

6. да је регулисао војну обавезу.

7. лекарско уверење о здрављу.

8. крштеницу и доказе о брачном стању, броју деце и годинама њиховог рођења.

Изабрани кандидати бановински су чиновници и уживају сва права по закону о болницама и Уредби о службеним односима, установљењу места и припадности службеника Вардарске Бановине I № 7838 од 31. марта 1930 годане (Службени лист Вардарске ба-

новине бр. 2 страна 14) а ступиће на дужност кад решење о избору буде извршно.

Пријаве са свима потребним документима примаће VI одељење за социјалну политику и народно здравље до 15 фебруара 1931 године.

Из канцеларије одељења за социјалну политику и народно здравље у Скопљу VI № 29454 од 25 децембра 1930 године.

Објава.

Управа Дечијег дома у Битољу одржаће на дан 16. фебруара 1931. г. од 11 часова пре подне, у својој канцеларији, у улици Аристида Бријана бр. 116, другу јавну усмену лицитацију за набавку животних намирница и других потреба, за издржавање штићеника Дечијег дома и Дома старца, а за време од 1. марта 1931. године до 31. јуна исте године,

У случају да прва лицитација не успе, друга ће се одржати на дан 4. марта, а трећа 20. марта.

Кауција се полаже на сам дан лицитације комисији, пре почетка исте, која износи за наше поданике 5% од целокупне вредности предмета који се лицитира, а за стране поданике 10%.

Накнадне се понуде неће ни од кога примати.

Ближи услови могу се видети сваког дана у канцеларији дома.

Из канцеларије Бановинског Дечијег дома у Битољу, бр. 4 од 2. јануара 1931. године.

Свима општинама

Техничка Радионица М. В. Стаменковића у Алексинцу израђује све врсте уличних надписа, сеоских путоказа, улазних табла (пред село истакнуте) као и кућне бројеве Од црног лима као и ферцинблеха од 15x20 см. Сви надписи и табле су према Закону рађене те одговарају свима условима. Боја постојана против сунца, кише и ветра, високог сјаја бољи од емаила Цене бројевима од 4—8 дин. Уличним и путоказним таблама 40 дин. 30 см. x 50—60 см. Велике табле 40 x 60 см. 60 дин.

Мустре шаљем Општини на захтев.

Набавка ћебади за бановинску болницу у Власотинцу.

На основу чл. 82—105. Закона о државном рачуноводству, Правилника за извршење одредаба и одељка „Б“ уговори и набавке и решења Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине VI бр. 28529/30, Управа болнице одржаће на дан 22. фебруара 1931. године прву оферталну лицитацију за набавку 60 комада белих ћебади.

Услови су прописани и могу се добити и видети сваког дана у болничкој канцеларији.

Испорука ћебади има у свему одговарати условима без одступања.

На случај да ова лицитација не успе, одржаће се друга на дан 15. марта 1931. године.

Лицитанти имају собом понети документа предвиђена тач. 6, чл. 13, Правилника у Зак. о држав. рачуноводству, као и мустре по којима би испоруку ћебади извршили.

Предрачунска сума за набавку ћебаду износи 17.000.— динара. Кауција се покаже на болничкој каси, најдаље до 10 часова пре подне одређенога дана за лицитацију и то наши држављани 5% а страни 10% од предрачунске суме за набавку.

Понуде морају бити таксирани са таксе-ном марком од 100.— динара.

Из канцеларије Бановинске болнице у Вла-сотинцу 15. јануара 1931. год. Бр. 78.

2—3

ОГЛАС

О продаји 1.000 комада букових ста- бала у државној шуми „Качер-Зе- леничје“ — Шумске Управе у Лесковцу.

Према решењу Министарства Шума и Рудника Бр. 38612/30 годину и наређења Ди-рекције Шума у Алексинцу Бр. 57/31 год., те Закона о Државном Рачуноводству одржати ће се на дан 15. марта у 11 часова у кан-целарији шумске Управе у Лесковцу јавна ус-мена лицитација за продају 1000 комада буко-вих стабала у државној шуми „Качер—Зеле-ничје“ — Шумске Управе у Лесковцу.

Кубни садржај изнаша око 1,386 м³ ко-рисне дрвене масе.

Почетна искљична цена дин. 27.927.—

Рок сече и извоза годину дана од дана одобрења. Плаћање у три рате.

Сваки лицитант пре започетог надметања има поднети одређеној комисији реверс о уплаћеној кауцији, уверење о плаћеној порези за текуће тромесечје, уверење о надметачкој спо-собности, те писмену изјаву да су му услови лицитације познати и да исте прихваћа.

Кауција се полаже на каси Шумске Упра-ве у Лесковцу до 10 часова дана лицитације, те изнаша за држављане Краљевине Југосла-вије динара 1.500.— а за стране поданике ди-нара 3.000.—.

Купац плаћа сем понуђене цене, 6% за фонд за шумљавање, све друге таксе које важе на дан лицитације, те трошкове овога огласа.

Детаљни услови могу се видети за време уредовних часова код Шумске Управе у Лес-ковцу, и шаљу се на захтев по наплати таксе од динара 50.—.

Из канцеларије Шумске Управе у Лесков-цу III. Бр. 248 од 5-11-1931 год.

1—3

Набавка намирница за бановинску болницу у Велесу

У смислу Закона о Државном Рачуновод-ству, Управа бановинске болнице у Велесу одржаће прву усмену лицитацију за испоруку свих намирница од 1. априла до 30. јуна 1931 године.

Лицитација ће се обавити у болничкој кан-целарији следећих дана:

1.) На дан 23. фебруара 1931. год. у 11 часова пре подне за испоруку:

а.) 545 кила хлеба белог у вредности дина-ра 2.150.—

б.) 672 кила хлеба црног у вредности ди-нара 2.500.—.

Истог дана у 2 часа по подне за испоруку поврћа и зелени вредности динара: 2.610. чија је количина у условима назначена.

2.) На дан 24. фебруара 1931. год. у 11 часова пре подне за месо и маст свињску:

а.) 745. кила меса говеђег и другог у вред-ности динара: 11.000.—

б.) 60 кила масти свињске у вредности динара 1.500.—

Истога дана у 2 часа по подне за испору-ку млечних производа:

а.) 1.350. кила млека пресног у вредности 7.000.— динара.

б.) 430. кила млека киселог у вредности 2.700.— динара.

в.) 12. кила сира домаћег у вредности 240.— динара.

3.) На дан 25. фебруара 1931. год. у 11 часова пре подне за испоруку бакалских на-мирница у вредности динара: 18.000.— чија је количина у условима.

Истога дана у 2 часа по подне за испо-руку мртвачких сандука у вредности динара:

а.) 10 комада великих мртвачких сандука у вредности: 1.000.— дин.

б.) 4 комада мањих мртвачких сандука у вредности 320.— дин.

За испоруку ових потреба, лицитанти ће положити кауцију на каси Пореске Управе у Велесу у следећем износу:

1) За испоруку хлеба белог и црног 500.—

2) „ „ поврћа и зелени 200.—

3) „ „ меса и масти свињ. 1.000.—

4) „ „ млечних производа 500.—

5) „ „ бакалских намир, 1.000.—

6) „ „ мртвачких сандука 100.—

Страни поданици полажу дуплу кауцију.

Лицитанти су дужни положити документа, која се траже тач. 6. чл. 13. Правилника за из-вршење законских одредаба из одељка „Б“ У-говори и набавке.

Ако прва лицитација не буде уснела било из којих разлога, друга лицитација одржаће се истим редом у дане: 17., 18. и 19. марта 1931. године.

Услови и друга обавештења могу се видети сваког дана у канцеларији болничкој за време радних часова.

Из канцеларије бановинске болнице у Велесу бр. 146. од 15. јануара 1931. год. 2—3

Објава

На основу решења Краљ. Банске Управе Вардарске Бановине У1 Бр. 26450, 27682 и 28610/30 год., управа Дечијег Дома у Битољу на дан 25 фебруара 1931. год. од 11 часова пре подне, у својој канцеларији, улица Аристида Бријана 116, у Битољу, изложиће продаји путем јавне усмене лицитације 110 гвоздених кревета, као и других разних расходованих ствари.

Кауција у 300 дин. полаже се на дан лицитације управи дома до 11 часова.

Ближи услови као и расходоване ствари могу се видети сваког радног дана у канцеларији дома.

Из канцеларије Дечијег дома Вардарске бановине у Битољу, 16 јануара 1931. год. Бр. 982 1042 и 1060/930. год.

Корисне поуке

Топлота у сточним стајама

За време зимских и хладних дана, ради што боље неге стоке и ради што економичнијег утрошка сточне хране, ваља одржавати потребну топлоту у стајама, у којима се чува стока. Потребна топлота се не може правилно подесити без топломера, те је потребно да се топломер набави и на подесном месту у стаји на зиду обеси. Најподеснија је топлота за рогату стоку од 12 до 18 С. За коње кад се уведу у шталу после рада, потребно је да буде топлота у стаји од 12 до 16 С. А за свиње које се гоје топлота од 12 С. довољна је, док за спрасне крмаче топлота не сме бити мања од 15 С.

Спискови на основу чл. 27 а и 27 б Правилника о употреби народне снаге за грађење и одржавање самоуправних путева могу се добити по врло умереној цени у

К Њ И Ж А Р И

Василија Димитријевића

— Скопље —

Улица Краља Петра

Кретање заразних болести на територији Краљевске Банске Управе Вардарске Бановине

За време од 1. до 31. децембра 1930. год.

Ред. број	ОБОЛЕЊА	Остало од пр изешт	Нови слу-чајеви	Свега бо-ловало	од свих случај.		Остеје
					оздр.	умрло	
1	Febris flava						
2	Variola vera						
3	Thyphu exanthemat	2	3	5	1	1	3
4	Typhus recurens						
5	Tiphus abdominalis	58	43	101	41	6	54
6	Dysenteria	4	3	7	4		3
7	Scarlatina	97	118	215	99	17	99
8	Diphtheria et Croup—	51	128	179	84	28	67
9	Encephaliti lethargi--ca —						
10	Mening corebro spinalis epidemic,						
11	Pertussis						
12	Erysipelas	17	24	41	25		16
13	Malleus						
14	Tetanus		2	2			2
15	Anthrax	4	6	10	7	2	1
16	Trachoma	1		1			1
17	Lepra	1		1			1
18							

Из Одељења за социјалну политику и народно здравље у Скопљу VI. № 1170. 13. јануара 1931. године.